

Sygn. akt VU 305/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Marcin Wojciechowski

Protokolant Cezary Jarocki

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku B. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania B. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 13 marca 2015r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy B. M. prawo do emerytury od dnia (...) 2015 roku.

Sygn. akt VU 305/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 marca 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w T. odmówił wnioskodawcy B. M. prawa do emerytury

z uwagi na fakt, iż nie osiągnął on przewidzianego wieku, tj. 60 lat oraz nie udowodnił 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu z dnia 24 marca 2015 roku wnioskodawca B. M. wniósł

o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu wniósł

o zaliczenie do szczególnego stażu pracy okresu zatrudnienia w (...) S. A.

w B. po 1992 roku.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. M., urodzony dnia (...), złożył w dniu 23 lutego 2015 roku wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-6 akt o emeryturę)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący 26 lat, 8 miesiąc i 21 dni, w tym 11 lat, 4 miesiące i 6 dni stażu w szczególnych warunkach. Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy zaliczył

wnioskodawcy okres pracy od dnia 21 sierpnia 1981 roku do dnia 31 grudnia 1992 roku na stanowisku monter wodno-kanalizacyjny w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) S.A w B..

(dowód: decyzja z dnia 13 marca 2015 roku k. 17 akt o emeryturę)

W okresie od 4 maja 1978 roku do 31 grudnia 1992 roku wnioskodawca B. M. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w B. w charakterze montera wodno-kanalizacyjnego.

Z dniem 1 grudnia 1992 roku Przedsiębiorstwo przekształciło się w Spółkę Akcyjną pod nazwą (...) w B..

Przedsiębiorstwo Budownictwa (...) w B. oraz (...) S. A. w B. zajmowało się wykonywaniem usług budowlanych w zakresie budowania instalacji: wodnych, deszczowych i kanalizacyjnych na rzecz innych przedsiębiorstw.

Z dniem 1 stycznia 1993 roku nowy pracodawca wnioskodawcy (...) S. A. w B. zmienił nazwę zajmowanego przez niego stanowiska z montera instalacji wodno-kanalizacyjnych na wykwalifikowanego pracownika budowlanego. Mimo zmiany nazwy stanowiska pracy charakter wykonywanej przez wnioskodawcę pracy nie uległ zmianie.

Przez cały okres zatrudnienia, tj. do dnia 24 maja 2004 roku, zarówno w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w B. jak i w (...) Spółce Akcyjnej w B. wnioskodawca wykonywał prace jako monter wodno-kanalizacyjny w głębokich wykopach. Wnioskodawca w całym spornym okresie kładł rury wodociągowe, sieci kanalizacyjne, deszczowe i instalacje sanitarne . Praca wykonywana była we wkopie o głębokości od 1,5 metra do 5 metrów. Była to praca w trudnych, szkodliwych warunkach tj.: na głębokości, w wilgoci i błocie. Wnioskodawca pracował w takim charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy do dnia 24 maja 2004 roku.

(dowód: legitymacja ubezpieczeniowa wnioskodawcy – k.8-11 akt o emeryturę, świadectwo pracy z dnia 24 maja 2004 roku k.12 akt o emeryturę, zeznania świadka M. K. protokół z rozprawy z dnia 22 lutego 2016 roku nagranie od minuty 2:56 do minuty 6:13 k. 27v, zeznania świadka R. K. protokół z rozprawy z dnia 22 lutego 2016 roku nagranie od minuty 6:13 do minuty 9:46 k. 27v, zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 22 lutego 2016 roku nagranie od minuty 9:46 do minuty 11:56 k. 27v)

W wystawionym wnioskodawcy świadectwie z dnia 24 maja 2004 r. pracodawca zaświadczył, że w okresie od 21 sierpnia 1981 roku do 31 grudnia 1992 roku w roku wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace polegające na robotach wodno-kanalizacyjnych oraz budowie rurociągów w głębokich wykopach na stanowisku montera wodno-kanalizacyjnego, wymienione w wykazie A Dział V poz. 1 pkt 6 załącznik 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku .

(dowód: świadectwo pracy z dnia 24 maja 2004 roku k.12 akt o emeryturę)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwolanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015, poz. 748 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, ukończył 60 lat i nie jest członkiem OFE.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnośnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w spornym okresie od dnia 1 stycznia 1993 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) Spółce Akcyjnej w B. był niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach emerytalnych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w tym okresie

tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, czy też nie. Stało się tak dlatego, że wnioskodawca nie dysponował za ten czas świadectwem pracy w szczególnych warunkach.

Wobec powyższego na wnioskodawcy, zgodnie z treścią art. 6 k.c., spoczywał ciężar wykazania pracy w szczególnych warunkach. Wnioskodawca sprostą temu obowiązkowi. Szczególne warunki pracy wnioskodawcy Sąd ustalił w oparciu o spójne i logiczne, a co za tym idzie wiarygodne zeznania świadków: R. W. i M. K., którzy w spornych okresach pracowali razem z B. M. na tym samym stanowisku, a zatem posiadają szczegółową wiedzę na temat jego codziennej pracy i obowiązków oraz zeznania samego wnioskodawcy. Zeznania świadków ani wnioskodawcy nie były kwestionowane przez organ rentowy. Zebrany materiał dowodowy w sprawie, pomimo braku akt osobowych wnioskodawcy, był wystarczający i niebudzący wątpliwości.

Analiza zeznań świadków oraz dokumentów załączonych do akt emerytalnych prowadzi do wniosku, że wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach w całym spornym okresie swojego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) Spółce Akcyjnej w B., mimo iż w świadectwie pracy z tego okresu stanowisko wnioskodawcy było określane jedynie jako wykwalifikowany pracownik budowlany. Nie mniej o szczególnych warunkach pracy nie decyduje nazwa stanowiska – jak chce organ rentowy – ale rodzaj rzeczywiście wykonywanej pracy. A ta przez cały okres zatrudnienia, jak wynika z zeznań świadków i wnioskodawcy, była niezmienna i polegała na montażu instalacji zewnętrznych (rur kanalizacyjnych i wodnych) w głębokich wykopach ziemnych. Na uwagę zasługuje fakt, że wnioskodawca taką samą pracę wykonywał także u poprzednika prawnego tj. w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w B. w okresie od 21 sierpnia 1981 roku do 31 grudnia 1992 roku i praca ta została mu zaliczona do pracy w szczególnych warunkach. Stało się tak dlatego, że za w/w okres pracodawca wystawił wnioskodawcy świadectwo pracy w szczególnych warunkach, co z kolei wiązało się z tym, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku montera wodno-kanalizacyjnego. Po przekształceniach własnościowych pracodawcy zmieniła się nazwa zajmowanego przez wnioskodawcę stanowiska pracy z montera wodno-kanalizacyjnego na wykwalifikowanego pracownika budowlanego. Zmiana nazwy stanowiska nie spowodowała jednak zmiany faktycznie wykonywanej przez skarżącego pracy. Pomimo zamiany stanowiska wnioskodawca w dalszym ciągu wykonywał tą samą pracę co w poprzednim okresie, gdy pracował na stanowisku montera wodno-kanalizacyjnego.

Prace wodno-kanalizacyjne wykonywane w głębokich wykopach, a takie prace wnioskodawca wykonywał w spornym okresie, są pracami w szczególnych warunkach zgodnie z wykazem A będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku działem V poz. 1. Dodać należy, iż stanowisko robotnika budowlanego wykonującego stałe prace pomocnicze lub inne w głębokich wykopach wymienione jest wprost w Dziale V, poz. 8 zarządzenia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych. Wobec powyższego uznać należało, że prace te były wykonywane w szczególnych warunkach, co uprawnia wnioskodawcę do wcześniejszego przejścia na emeryturę.

Po doliczeniu wnioskodawcy do uznanego przez organ rentowy stażu w szczególnych warunkach w wymiarze 11 lat, 4 miesięcy i 6 dni, okresu od dnia 1 stycznia 1993 roku do 31 grudnia 1998 roku, wnioskodawca legitymuje się stażem pracy w szczególnych warunkach przekraczającym 15 lat.

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca spełnił pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki tj. posiada wymagany okres zatrudnienia (25 lat), a w dniu (...) 2015 roku osiągnął wiek emerytalny (60 lat) należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Dlatego też na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając B. M. prawo do emerytury poczynając od dnia (...) 2015 r.